

Svenska kyrkans överklagandenämnd
Meddelat 2021-03-23

Beslutsprövning

57 kap. 8–18 §§ kyrkoordningen

YRKANDE M.M.

A, B och C har överklagat domkapitlets beslut och, som deras talan får uppfattas, yrkat att Överklagandenämnden, med ändring av domkapitlet beslut, ska avslå Ds begäran om beslutsprövning. De har vidare anfört att domkapitlet borde ha angett Y församling och inte dess kyrkofullmäktige som motpart i ärendet.

Svenska kyrkans överklagandenämnd (Johan Munck, Esbjörn Särdaqvist, Caroline Krook, Torgny Werger och Britt Louise Agrell) anförde i beslut den 23 mars 2021 följande.

Domkapitlets slutliga beslut i beslutsprövningsärenden får, enligt 57 kap. 19 § kyrkoordningen, överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den som begärt beslutsprövning, såvitt avser beslut att inte upphäva ett beslut eller att inte förordna i saken, och
2. den instans som fattat det prövade beslutet, såvitt avser beslut att upphäva beslutet.

Som Överklagandenämnden har konstaterat i tidigare beslut (se t.ex. Överklagandenämndens beslut 11/2005, 10/2007, 2/2008 och 11/2016) framgår det av den redovisade bestämmelsen i kyrkoordningen att ett upphävandebeslut bara kan överklagas av den instans som fått sitt beslut upphävt.

I förevarande fall är det upphävda beslutet fattat av kyrkofullmäktige och det är således bara kyrkofullmäktige som har rätt att överklaga domkapitlets upphävandebeslut. A, B och C överklagande, som inte angetts ha skett å fullmäktiges vägnar, kan därför inte tas upp till prövning.

Överklagandenämndens beslut: Överklagandenämnden avvisar överklagandet.

Sökord: Beslutsprövning. Kyrkofullmäktige. Nomineringsgrupp.

Ärendenummer: ÖN 2021/6

Beslut: 10/2021

.....

Bilaga A

**X STIFT
DOMKAPITLET**

**BESLUT
meddelat i X
2021-01-13**

**BILAGA TILL
PROTOKOLL 2021-01-13, §4
Dnr DK 2020–0189**

Klagande D

Motpart Y församling

Beslut Kyrkofullmäktige i Y församling beslut den 4 november 2020, § 29 b

Saken Beslutsprövning enligt 57 kap. 8-18 §§ kyrkoordningen

Domkapitlets Domkapitlet upphäver kyrkofullmäktige i Y församlings beslut den 4 november 2020, § 29 b i den del som avser nomineringsstöd

Bakgrund

Vid sammanträde med kyrkofullmäktige i Y församling den 4 november 2020 § 29 b diskuterades ett förslag till beslut om grundbidrag à 10 000 kr till nomineringsgrupper som ställer upp i val till församlingen samt ett nomineringsgruppstöd à 3 500 kr/mandat som sedan fördelas till nomineringsgrupperna utifrån nuvarande mandatantal i nuvarande kyrkofullmäktige (mandatperioden 2018–2021).

Kyrkans väl yrkade genom D om annan skrivning angående bidrag i samband med kyrkoval. I första hand yrkades att ett reglemente för nomineringsgruppstödet tas fram. I andra hand att bidrag endast kan utgå utifrån likabehandlingsprincipen där grundbeloppet är 10 000 kr och resterande budgeterat belopp för nomineringsstöd sedan fördelas till nomineringsgrupperna utifrån mandatfördelningen av valresultatet i kommande val till fullmäktige. Valsedelstryck till respektive nomineringsgrupp betalas vidare av församlingen upp till 1,5 valsedel per röstberättigad.

Beslut fattades efter votering angående såväl förstahandskyrkandet som andrahandsyrkandet och där Socialdemokraterna vann båda voteringarna med 13 röster att jämföra med Kyrkans väls 12 röster mot förslaget. Vad avser andrahandsyrkandet beslutade fullmäktige dock med förslaget att bifalla bekostandet av valsedelstryck till respektive nomineringsgrupp.

I ärendet har framkommit att samma principer för bidrag och nomineringsgruppstöd som nu beslutats av kyrkofullmäktige har använts under flera mandatperioder. Församlingens två nomineringsgrupper har varit eniga om upplägget med utbetalning av nomineringsgruppstödet utifrån mandatfördelningen vid mandatperiodens utgång under förutsättning att nomineringsgruppen ställer upp i kommande val. Inför nya mandatperioden 2021-2025 kommer emellertid Kyrkans väl att övergå till POSK och utifrån beslutet i kyrkofullmäktige kan de därmed inte tillgodogöra sig nomineringsgruppstödet utifrån nuvarande mandatfördelning i nuvarande kyrkofullmäktige.

Klagandens yrkande

D, som är ledamot i kyrkorådet och i kyrkofullmäktige i Y församling för Kyrkans väl, har överklagat kyrkofullmäktiges beslut som hon menar strider mot likabehandlingsprincipen i 2 kap 4 § kyrkoordningen.

Till stöd för sin talan har hon anfört i huvudsak följande. Enligt likabehandlingsprincipen ska en församling behandla dem som tillhör församlingen loka om det inte finns sakliga skäl för något annat. Hon uppfattar att detta gäller även beslut angående de bidrag och ersättningar som utgår till nomineringsgrupperna inför kyrkovalet.

För att det ska bli rättvist ska alla som ställer upp i valet ha rätt till dessa bidrag. Alternativt om man väljer att dela ut bidraget efter valet att man får det i förhållande till det antal mandat man har efter valet.

I enlighet med tidigare år skulle de kunna ha ett nomineringsgruppstöd som utgår från det nuvarande mandatantalet i nuvarande kyrkofullmäktige. Detta borde gälla även om en av nomineringsgrupperna inte har möjlighet att ställa upp i nästkommande val men att föreningen finns kvar, eller väljer att byta namn och organisationstillhörighet.

Skulle det vara så att man har endast rätt till bidragen om man ställer upp i nästkommande val ska det gälla alla som ställer upp. I och med detta kan man inte få bidragen utifrån dagens mandatantal. Väljer man däremot att fördela nomineringsgruppstödet utifrån nuvarande mandatfördelning bör alla som sitter i kyrkofullmäktige idag ha rätt till bidraget.

För likabehandling i enlighet med 2 kap 4 § kyrkoordningen bör det sammanfattningsvis vara på så vis att, ”bidraget utgår till nomineringsgrupper som ställer upp i val till församlingens kyrkofullmäktige”, alternativt ”nomineringsgruppstödet fördelas utifrån mandat i nuvarande

kyrkofullmäktige”, alternativt ”nomineringsgruppstödet fördelas till nomineringsgrupperna utifrån mandat man får i kyrkofullmäktige efter valet”.

Kyrkofullmäktiges yttrande

Kyrkofullmäktige har beretts tillfälle att yttra sig över Ds begäran men då kyrkofullmäktige inte står enat i denna fråga har yttrandet som den 17 december 2020 ingivits återkallats.

Skälen för domkapitlets beslut

Beslut av en församling kan prövas av domkapitlet enligt bestämmelserna om beslutsprövning i 57 kap. 8–18 §§ kyrkoordningen.

Av 57 kap. 10 § kyrkoordningen följer att ett beslut ska upphävas om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, samfälligheten respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Genom beslutsprövning kan domkapitlet upphäva beslut men inte pröva beslut materiellt, varför domkapitlet nu endast kommer att ta ställning till huruvida beslutet ska upphävas eller inte.

Klaganden har gjort gällande att kyrkofullmäktige genom sitt beslut agerat i strid med kyrkoordningens regler om likställighetsprincipen i 2 kap 4 § kyrkoordningen.

Domkapitlet konstaterar att förutsättningarna för nomineringsgruppstöd för Kyrkans väl inför kyrkovalet 2021 ändras i och med att de byter nomineringsgrupp och ställer upp i valet för POSK.

Enligt kyrkofullmäktiges beslut, som efter vad som framkommit i ärendet tillämpas som princip under flera mandatperioder, betalas nomineringsgruppstöd ut vid mandatperiodens utgång – under förutsättning att nomineringsgruppen ställer upp också i kommande kyrkoval.

Det finns inget regelverk i kyrkoordningen som specifikt tar sikte på det system som tillämpas vid utbetalning av nomineringsgruppstöd i Y församling.

Närmast till hands ligger därför att ta ledning av 38 kap. 33 § kyrkoordningen som reglerar betalning av valsedlar och bidrag till valsedlar och har följande lydelse.

En nomineringsgrupp som vill beställa valsedlar hos kyrkostyrelsen ska betala dessa i förskott, i den mån inte beslut om bidrag har fattats enligt andra stycket.

Beslut att bidrag ska utgå enligt viss enhetlig grund till nomineringsgrupp som är eller genom valet blir företrätt i det organ som valet avser, får fattas

- i fråga om val till kyrkofullmäktige av församlingen eller pastoratet,
- i fråga om val till stiftsfullmäktige av stiftet, och
- i fråga om val till kyrkomötet av detta.

Angående andra stycket, att bidrag ska utgå efter viss enhetlig grund, kommenteras det i kommentaren till kyrkoordningen för Svenska kyrkan 2018 enligt följande: ”Detta kan sägas överensstämja med den likställighetsprincip som gäller lokalt enligt 2 kap. 4 §. Att bidrag ska utgå enligt viss enhetlig grund innebär att den som beslutar om bidrag anger efter vilken grund bidrag utgår, att samma principer ska gälla för alla som får bidrag och att alla som uppfyller villkoren att vara eller bli representerade i det beslutande organet får bidrag.”

Mot bakgrund av vad som ovan stadgas om bidrag efter viss enhetlig grund för nomineringsgrupp som uppfyller villkoren *att vara eller bli* företrätt i det beslutande organet, finner domkapitlet att systemet med ett eftersläpande villkorat bidrag strider mot likställighetsprincipen i kyrkoordningen. Kyrkofullmäktiges beslut den 4 november 2020 § 29 b ska därför upphävas i den del som avser nomineringsgruppstöd.

.....